

Viini linna soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise mudel

2000 aastal algatas Viini linna administratsioon soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise juurutamise. Vastutavaks üksuseks sai Viini linna Naisküsimumuste edendamise ja koordineerimise komitee. Esimeses etapis viidi läbi rida pilootprojekte linna erinevates osades, arvestades parkide, majade, jalakäijate teede, avaliku transpordi projekteerimisel ja rajamisel naiste vajadustega. Pilootprojektide käigus arendati ja testiti meetodikat, et leida ühtne lähenemisviis linna tasandil ja koostada soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamiseks standardid kõigis tegevusvaldkondades.

2004. aasta oktoobris toimus linna nõukogus soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise teemaline nõupidamine ja 2005. aasta jaanuaris, sooltundlike eelarvete teemaline nõupidamine. 2005. aasta oktoobris moodustati linnavalitsuse juurde soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise osakond. Soolise võrdõiguslikkuse algatuse teises faasis keskenduti teadlikkuse tõstmisele, teadmiste täiendamisele, aruandlusele ja hindamismeetodite välja arendamisele.

Soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise täideviimisel järgiti järgmisi eesmärke:

- Kõikide otsuste puhul tuleb arvestada meeste ja naiste erinevate elukeskkonnaga
- Tagada nii meestele kui naistele võrdsed võimalused
- Luua linnaruumis kohti nii meestele kui naistele
- Kindlustada nii meestele kui naistele turvatunne linnas
- Jagada võrdselt võimalusi ja vastutust

Soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamine aitab:

- Väärtustada kõiki kasutajate gruppe ja arvestada kõigi kasutaja gruppide vajadustega
- Võtta arvesse mitte ainult soolisi vaid ka kasutajate sotsiaalseid, etnilisi ja tervisega seotud erinevusi
- Kohandada linna poolt pakutavaid teenuseid vastavaks kasutajate vajadustele
- Soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamisest peab saama kõikide protsesside, mõõdikute ja kvaliteedi juhtimise lahutamatu osa

Kasu soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamisest:

- Planeerimise korrektsues suurenemine
- Mõõdikute kvaliteedi ja efektiivsuse kasv

Soolise võrdõiguslikkuse edusamme Viinis on märgata juba paljudes valdkondades nagu tööjõu poliitika; linnaruumi, parkide, puhkealade ja päevakeskuste planeerimine. Linna administratsiooni 19 osakonda on juba algatanud soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise alaseid tegevusi. Soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamist rahastatakse linna poolt. Linna ametnikud on määratud vastutama tegevuste elluviimise eest ja on keskendunud kindlatele teenustele. Linna eesmärgiks on saavutada positiivne sotsiaal-majanduslik muutus kõigi linnaelanike jaoks. Linna administratsiooni üheks peamiseks eesmärgiks on viia pakutavad teenused vastavaks linnaelanike soovide ja vajadustega. Soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise kontekstis tähendab see, et tuleb aru saada ja arvesse võtta nii meeste kui naiste erinevaid soovide, vajadusi ja elukeskkonda.

Linnavalgustus

Naised satuvad vägivalda ohvriks sagedamini kui mehed. Nad kogevad seksuaalset vägivalda tihedamini ja seetõttu vajavad kõrgemat turvalisust kui mehed. Tüüpilised kohad, mis tekitavad hirmu ja turvalisuse puudumist on pimedad kangialused, pargid öösel, tühjad ja halvasti valgustatud tänavad, maa- alused parklad ja jalakäijate tunnelid. Optimaalne valgustus avalikes kohtades tagab nii naistele kui ka kõigile jalakäijatele ja jalgratturitele parema turvalisuse. Hea valgustus ei ole tähtis ainult maanteedel vaid ka jalakäijate teedel. Karlsplatzil Resselpargis on kõik jalgteed ja jalgrataste hoiukohad varustatud hea valgustusega. Parkidele suunatud kampaania käigus hindas linnavalgustuse eest vastutav osakond valgustuse olukorda 200 pargis ning seejärel koostati parkide valgustuse parandamise kava.

Sootundlik eelarvestamine

Sootundlike eelarvete koostamisel, võetakse arvesse meeste ja naiste erinevat elukeskkonda. Keskseks küsimuseks on kas eelarve ressursid on jaotatud õiglaselt ja kas mehed ja naised saavad võrdselt sellest kasu. Alates 2006. aasta eelarve koostamisest on sootundliku eelarve koostamine integreeritud Viini linna eelarve koostamise poliitikasse. Kõigi eelarve ridade puhul hinnatakse nende soolist mõju. Eelarve eraldi peatükis on näidatud, kes ja kuipalju saab kasu mingist konkreetsest eelarve summast.

Kalmistud

Kalmistuid külastavad kõige enam vanemad naised ja haudade korrastamisega tegelevad enamasti naissoost sugulased. Linnavalitsuse osakond, kes vastutab kalmistute eest võttis ette järgmised muudatused: veekraanid peavad olema piisavalt madalal ja kerged kasutada vanemate inimeste jaoks, teed peavad olema siledad ja mugavad kasutada ka ratastooli inimeste jaoks, peavad olema olemas väikesed kärud, millega saab vett ja liiva vedada, peab olema piisavalt pinke istumiseks ja puhkamiseks ning selge ja nähtav märgistus.

Uus teadlikkuse tõstmise kampaania

Selleks, et teadvustada soolise võrdõiguslikkuse põhimõtteid linna elanikele, viis linna administratsioon läbi kampaania pealkirja all „Viin näeb seda teisiti“. Linnas pandi üles reklaamkuulutused, et propageerida soolist võrdõiguslikkust ja tõsta elanike teadlikkust. Näiteks on avalikes kohtades, emade ja beebide ruumide siltidel näidatud ka meest, kes vahetab lapsel mähkmeid. Lisaks toimus laiaulatuslik koolitusprogramm linnaametnikele, et aidata neil integreerida soolist aspekti oma töövaldkonnas.

Saadud kogemused:

- Soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamine nõuab tiptasemel otsustajate pühendumust ja juhtkonna osalemist
- Soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamine peab põhinema laial poliitilisel kokkuleppel ja toetusel
- Vajalik ja oluline on naisorganisatsioonide toetus
- Soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise edukaks juurutamiseks on vajadus sellise andmebaasi järele nagu seda on isikupõhise rahvaloenduse käigus kogutav andmebaas ning andmeid meeste ja naiste erinevate vajaduste kohta

- Soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamine tuleb integreerida nii linna administratiiv- kui ka personalisüsteemi
- Pilotprojektidest saadud kogemused olid olulised soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise alaste juhendite ja standardite koostamisel linna osakondadele

<http://www.wien.gv.at/english/administration/gendermainstreaming/index.html>